

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 4. szám
2011. március 11.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 4. szám
2011. 9. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette:
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pájtli Péter
pajtli.peter@aki.gov.hu
Németh Noémi
nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-6093
Fax: (06 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	8
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	14
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	14
Külpiaci információk.....	15
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	20
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	23
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	26
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	26
CUKORPIACI JELENTÉS.....	28

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az Informa Economics a folyó, 2010/2011. gazdasági évinél 25 millió tonnával több búza és 50 millió tonnával több kukorica betakarításával számol a 2011/2012. gazdasági évben.
- Jelentősen esett a búza és a kukorica jegyzése a chicagói és a párizsi árutőzsdén március második hetében.
- Magyarországon az étkezési búza és a takarmánykukorica termelői ára megközelítette a 2007/2008. gazdasági évi rekordot februárban.
- A gabonalapú termékek feldolgozó értékesítési ára tovább nőtt februárban.

2011. évi várakozások

Az Informa Economics független piacelemző cég legfrissebb előrejelzésében az újtermésű (2011/2012. gazdasági évi) búza globális vetésterületét 224 millió hektárra becsüli. Ez 1,9 millió hektárral haladná meg a folyó, 2010/2011. gazdasági évben betakarított termény vetésterületét. A 2011/2012. gazdasági évre 674,4 millió tonna búzatermést jósolnak, a mostani szezonénál 4%-kal többet. A kukorica globális vetésterülete 4,1 millió hektárral 164 millió hektárra nőhet, amelyen példátlanul nagy, 868,4 millió tonna globális kukoricatermést vetítenek előre a 2011/2012. gazdasági évre. Ez 6,7%-kal szárnyalná túl a 2010/2011. gazdasági évben betakarított mennyiséget, amely egyelőre mindenkori rekordnak számít.

Az USA mezőgazdasági minisztériuma (USDA) március közepén publikált világpiaci kitekintésében az előző havihoz képest közel 4 millió tonnával 181,9 millió tonnára emelte a búza 2010/2011. gazdasági évi globális zárókészletére vonatkozó előrejelzését. A világ búzatermését 647,6 millió tonnára becsülte, Ausztrália és Argentína kibocsátását a korábbihoz képest 1-1 millió tonnával felfelé korrigálta a folyó gazdasági évre.

A kínai Nemzeti Fejlesztési és Reform Bizottság elnökének közlése szerint Kínában, a világ vezető búzatermelő országában mintegy 100 millió tonna búza volt a raktárakban március elején, 40 millió tonnával több, mint amennyivel a független piacelemzők korábban számoltak. A tartalék az ország éves búzafogyasztásának 40%-át fedezi. Amennyiben a bejelentés igaz, a búza 2010/2011. gazdasági évi globális zárókészlete messze meghaladhatja a 210 millió tonnát, bő 6%-kal túllépheti a 2009/2010. gazdasági évi rekordot.

Az USDA várakozásai szerint az Egyesült Államokban 2011 nyarán 19 millió hektárról 56,6 millió tonna búza kerülhet a magtárakba, 4 millió tonnával kevesebb, mint egy esztendővel korábban. Az észak-amerikai ország belső felhasználása előreláthatóan nem változik, ugyanakkor kivitele csökkenhet. A 2011/2012. gazdasági évi zárókészlet 4,3 millió tonnával 18 millió tonnára

eshet vissza. A kukorica betakarítható területe 2011 őszén 34 millió hektár körül alakulhat, a kibocsátás 10,5%-kal 348 millió tonnára emelkedhet.

Az UkrAgroConsult elemzői Ukrajnában 6,4 millió hektárról 21,3 millió tonna őszi búza betakarítását valószínűsíti az idén, ami 26%-kal haladná meg az előző évi mennyiséget. A tavaszi búza vetésterülete 292 ezer hektár lehet, és 765 ezer tonna termés kerülhet le róla. A belföldi felhasználás 11,4 millió tonna körül alakulhat, ugyanakkor a kivitel az előző évihez képest 4,1 millió tonnával nőhet, elérheti a 9,4 millió tonnát. A 2011/2012. gazdasági évet 2,4 millió tonna búza-készlettel zárhatja az ország. A kukorica 2,8 millió hektárt foglalhat el, erről 12,4 millió tonna termés kerülhet a raktárakba, 1,4 millió tonnával több, mint egy esztendővel korábban. A belföldi fogyasztás előreláthatóan az előző évihez hasonlóan 5,2 millió tonna körül alakul, az export 6,5 millió tonnát tesz majd ki, míg a zárókészlet 430 ezer tonnára rúg majd, ami szerény mértékű növekedést jelent. Ukrajna árpatermelése a 2010. évi 8,8 millió tonnával szemben 10,7 millió tonnára nőhet 2011-ben, ebből 7,4 millió tonna lehet a tavaszi és 3,3 millió tonna az őszi változat. Az ország árpafelhasználása előreláthatóan nem változik az előző évi 5,5 millió tonnához képest, ellenben az export 2,3 millió tonnával 5,6 millió tonnára emelkedhet a 2011/2012. gazdasági évben. A zárókészlet 276 ezer tonna körül várható.

Oroszországban a mezőgazdasági minisztérium január végi közlése szerint az őszi vetések 10%-a kifagyott, ezért a korábban várthoz képest lefelé módosították a termés-előrejelzésüket. Őszi búzából 54,6 millió tonna betakarításával számolnak, ami 32%-kal haladná meg az előző, katasztrófa sújtotta évi termést. Az orosz-kazah-fehérorosz vámunió 2011. június 30-ig fenntartja a korábban kivetett 5%-os importvámot. Az orosz gazdálkodók vetési kedve korántsem kiugró, a növény által elfoglalt összes terület az előző évihez képest 2,3%-kal 25,9 millió hektárra esik vissza, de az azt megelőző három év vetésterületétől is elmarad. Miközben a gabonafélék belpiaci ára mesterségesen alacsony, a dízelolajért 2011 januárjában 30%-kal kellett többet fizetni, mint egy esztendővel korábban, a nitrogénműtrágya pedig 10%-kal drágulhat 2011 első félévében.

Az Európai Bizottság szakértői szerint Észak-Afrika országai az őszi vetésű gabonafélékből, az optimális mennyiségű csapadéknak és a megfelelő téli hőmérsékletnek köszönhetően, akár rekordtermést is betakaríthatnak 2011-ben.

A Stratégie Grains előrejelzése szerint az EU-ban 57 millió hektárról, az előző évinél 1 millió hektárral nagyobb területről 289,8 millió tonna gabonát takaríthatnak be az idén. A termés az előző évit 15,2 millió tonnával haladhatja meg. A búza termőterülete – a durumbúzáéval nem számolva – az előző évihez hasonlóan alakulhat, 23,3 millió hektár lehet, és 135,5 millió tonna (+8,9 millió tonna) kibocsátást valószínűsitenek. Az előrejelzés szerint a kukorica területe sem változik az EU-ban, 8,48 millió hektáron vethetik el a magot tavasszal, és az előző évinél 3 millió tonnával több, 58,3 millió tonna kibocsátás várható. Az árpa termőterülete 12,58 millió hektár lehet 2011-ben, ebből 4,92 millió hektárt foglalhat el az őszi, 7,66 millió hektárt a tavaszi változat, és együttesen előreláthatóan 55,2 millió tonna termést adnak (+2,3 millió tonna).

Határidős jegyzések

A chicagói árutőzsdén tovább esett a termények határidős jegyzése március második hetében. A búza kontraktusok elszámolóára a különböző terminekre 19-22 USD/tonnával, a kukorica kontraktusoké 10-14 USD/tonnával csökkent március 7-10. között (5. és 6. ábra). Ebben a közelkeleti zavargások mellett az is közrejátszott, hogy az USDA márciusi világpiaci kitekintésében a februárhoz képest megemelte a déli félteke 2010/2011. gazdasági évi búzatermelésére vonatkozó becslését, ugyanakkor a fontosabb importőrök beszerzéseinek csökkenését és így a globális készletek növekedését vetítette előre. További fontos tényező a fedezetlen shortolás felerősödése, de mindemellett a befektetői tőke folyamatos kivonulása a terménypiacokról, amire a Japánban bekövetkezett természeti katasztrófa ráerősített: a japán tőke hazavonul.

A hatások begyűrűztek a párizsi és a budapesti határidős piacra is. Párizsban 6-14 euró/tonnával estek a búza-, 5-9 euró/tonnával a kukorica kontraktusok elszámolóarai március második hetében (7. és 8. ábra). A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában az eurobúza jegyzése 6 ezer, a malmi búzáé a különböző terminekre 1-4 ezer forinttal zuhant a 10. héten (3. ábra).

Hazai helyzet

Magyarországon az étkezési búza termelői ára meghaladta, a takarmánykukoricáé megközelítette a 2007/2008. gazdasági évi rekordot 2011 februárjában (1. és 2. ábra). A fizikai piaci forgalom minimálisra csökkent, ilyen magas áraknál csak kényszerhelyzetben születnek azonnali ügyletek. Egy tonna étkezési búzáért átlagosan több mint 70 ezer, egy tonna takarmánykukoricáért több mint 57 ezer forintot fizettek a vevők februárban. A kenyérgabona ára az egy évvel korábbi szintet már 164%-kal, a takarmánykukoricáé 93%-kal haladta meg a 9. héten (2. táblázat). Tekintettel arra, hogy az elmúlt hónapok csapadékos időjárása miatt a búza betakarítható területe a szokásos 1-1,1 millió hektárral szemben várhatóan csak 800 ezer hektár körül alakul, még viszonylag magas hozamok mellett sem lehet az idén bőséges terméssel számolni. Ezért valószínűsíthető, hogy a búza a betakarítást követően is drágább lesz Magyarországon, mint az EU tagállamainak többségében.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (9. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2011. 8. hét	2011. 9. hét	2011. 9. hét / 2011. 8. hét (%)
Étkezési	tonna	428	1 695	1 115	3 546	3 239	91,33
búza	Ft/tonna	87 370	74 129	72 663	78 143	75 374	96,46
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	694	1 206	595	4 890	2 495	51,02
kukorica	Ft/tonna	56 200	56 314	54 938	56 732	55 954	98,63
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

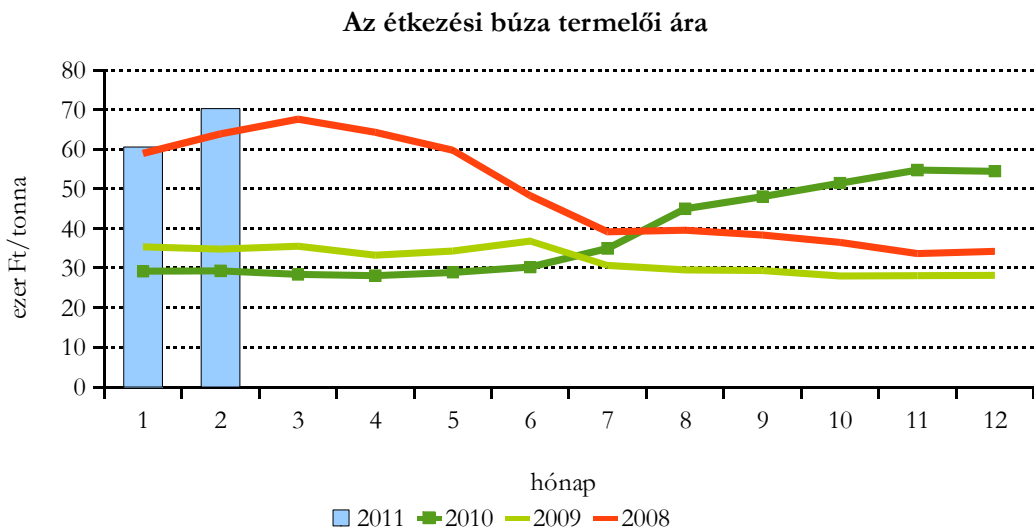
2. táblázat

A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2010. 9. hét	2011. 8. hét	2011. 9. hét	2011. 9. hét / 2010. 9. hét (%)	2011. 9. hét / 2011. 8. hét (%)
Étkezési	tonna	7 635	3 546	3 239	42,42	91,33
búza	Ft/tonna	28 563	78 143	75 374	263,89	96,46
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	8 341	4 890	2 495	29,91	51,02
kukorica	Ft/tonna	28 990	56 732	55 954	193,01	98,63
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

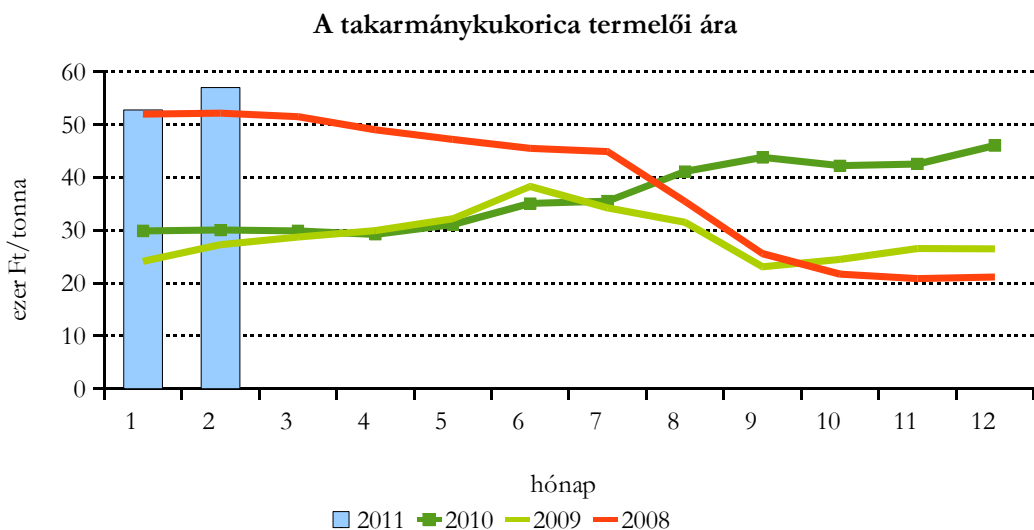
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

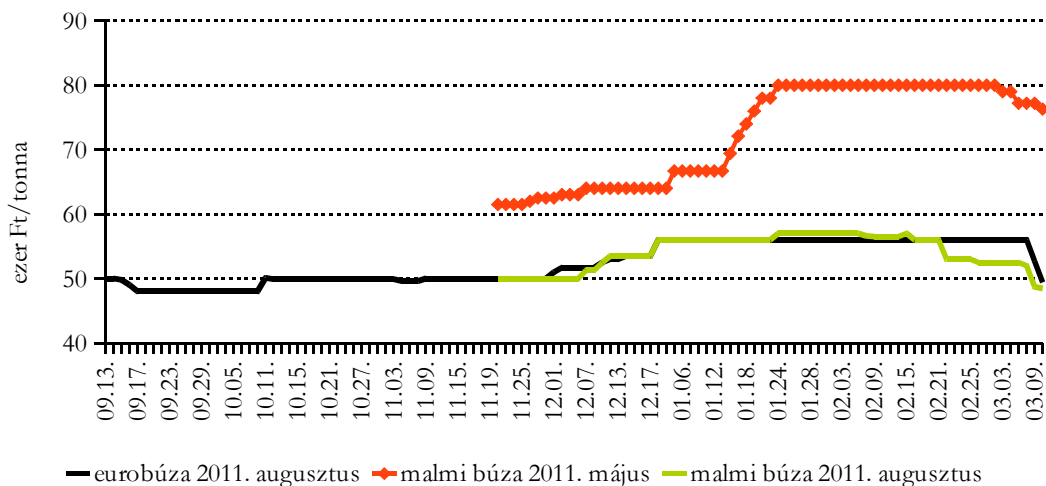

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

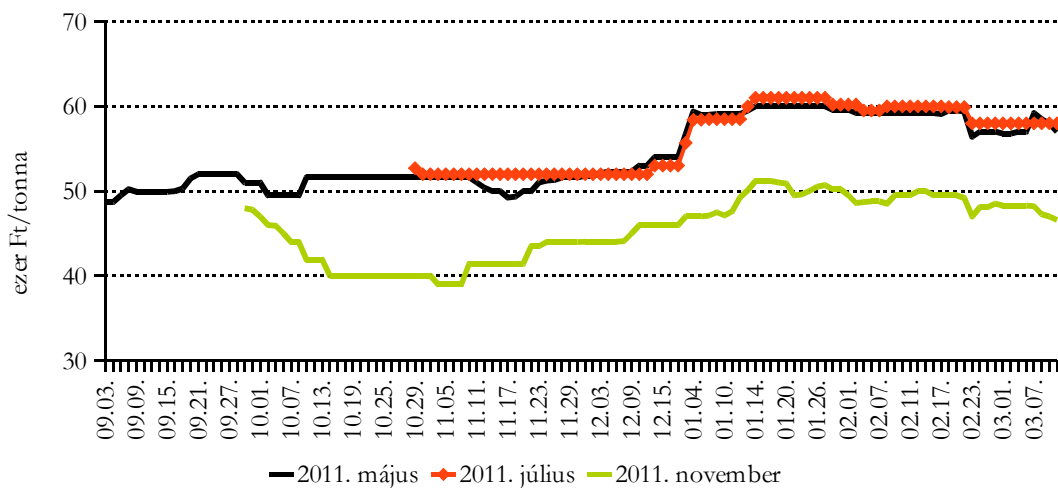
Az eurobúza és a malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

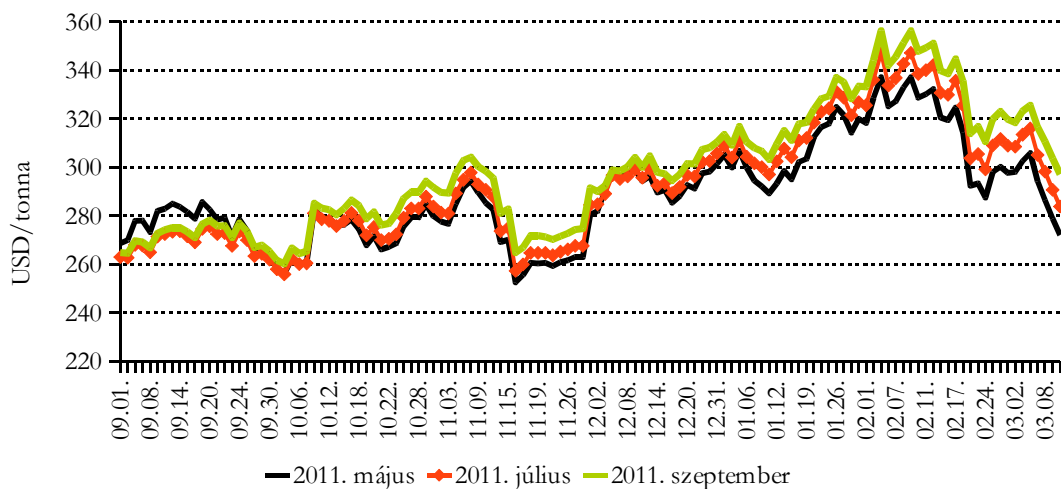

Forrás: BÉT

5. ábra

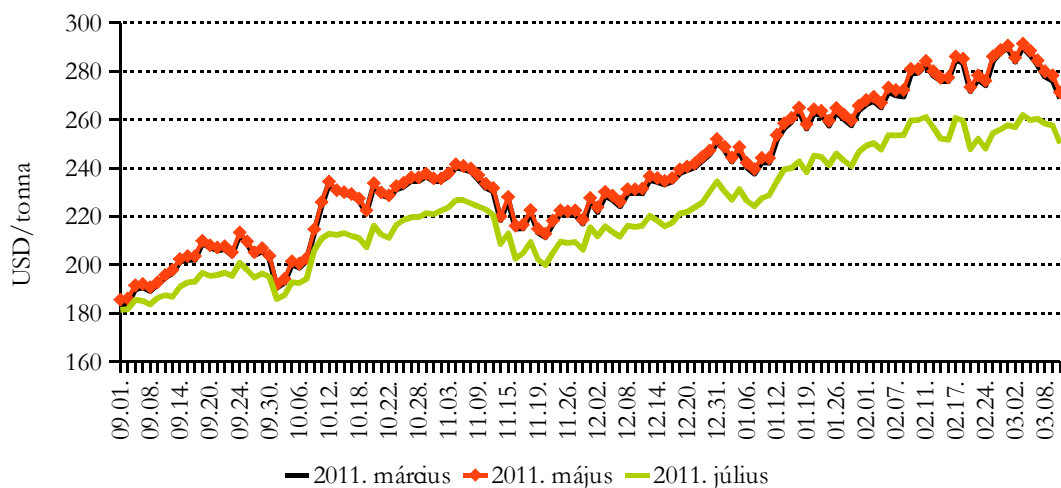
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

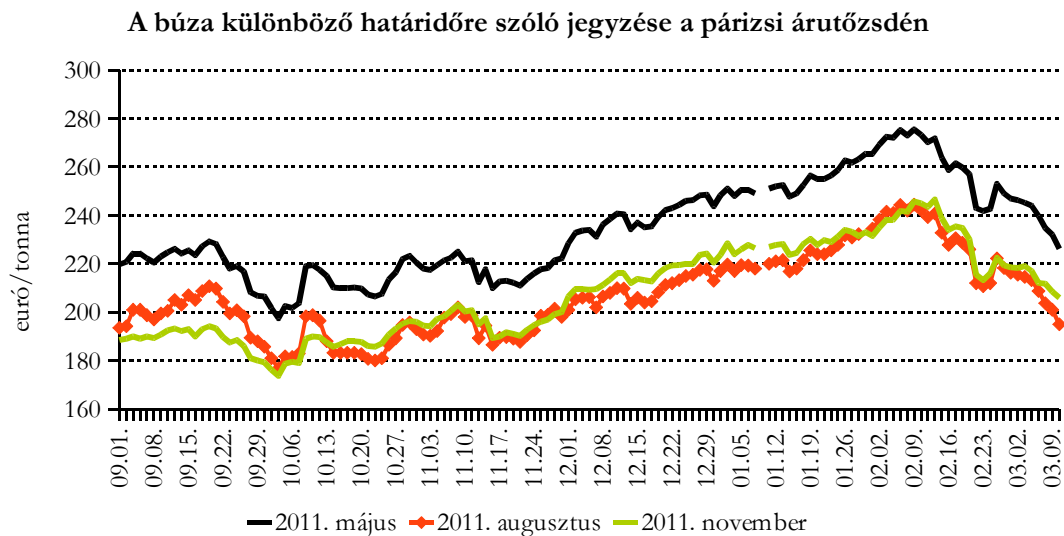
6. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

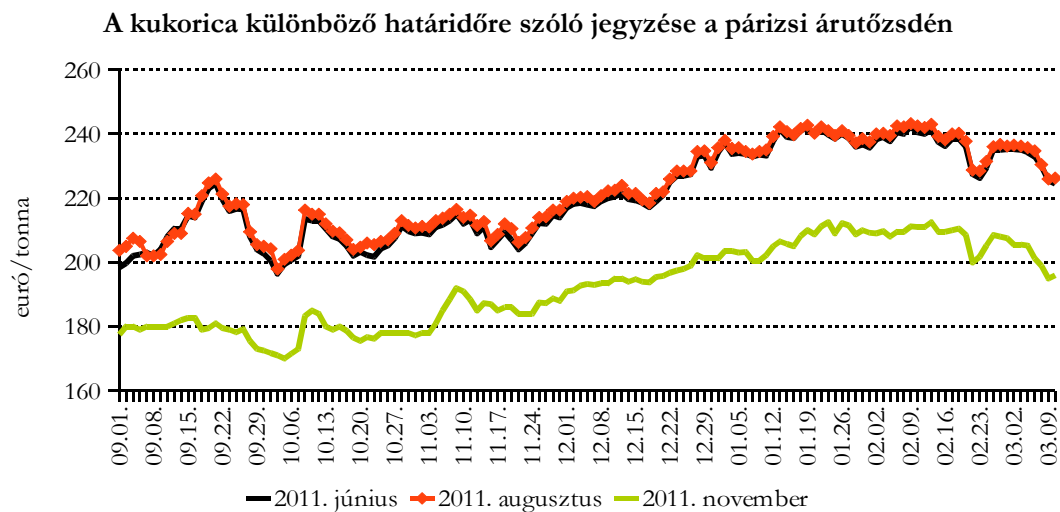
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

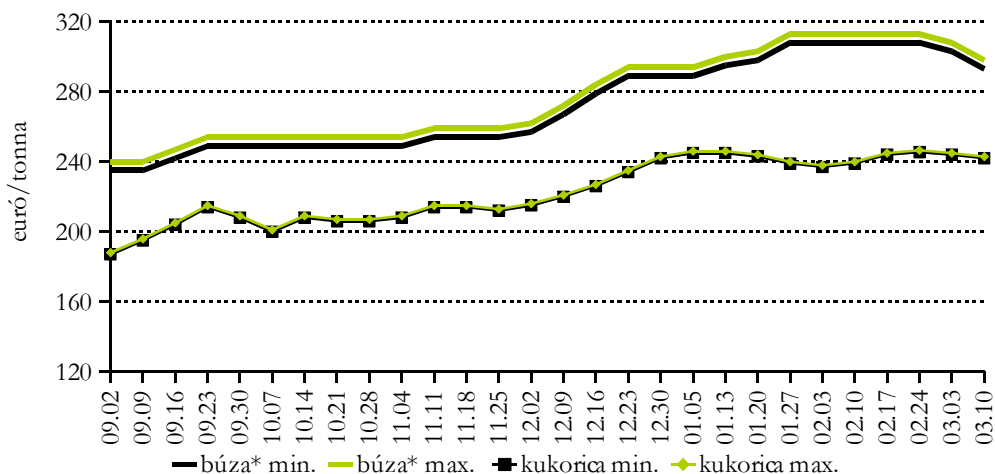
8. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

9. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

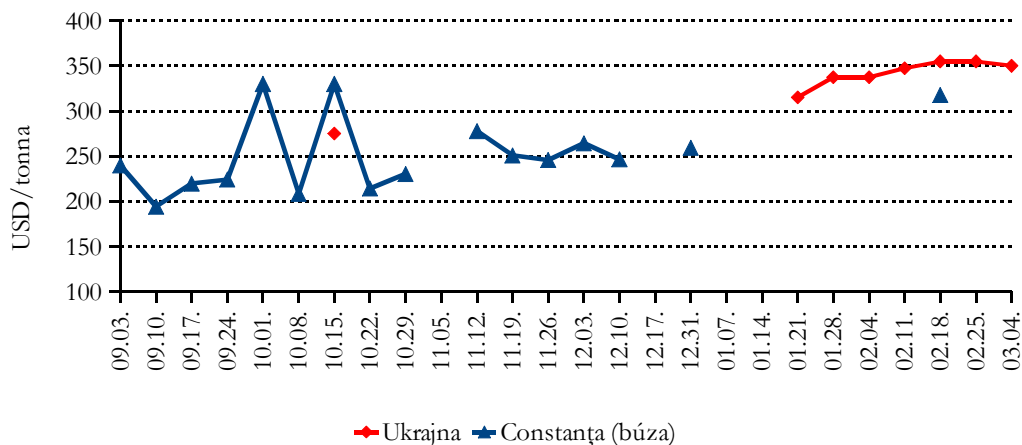

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (78/79 kg/hl, fehérje 13%).

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna

10. ábra

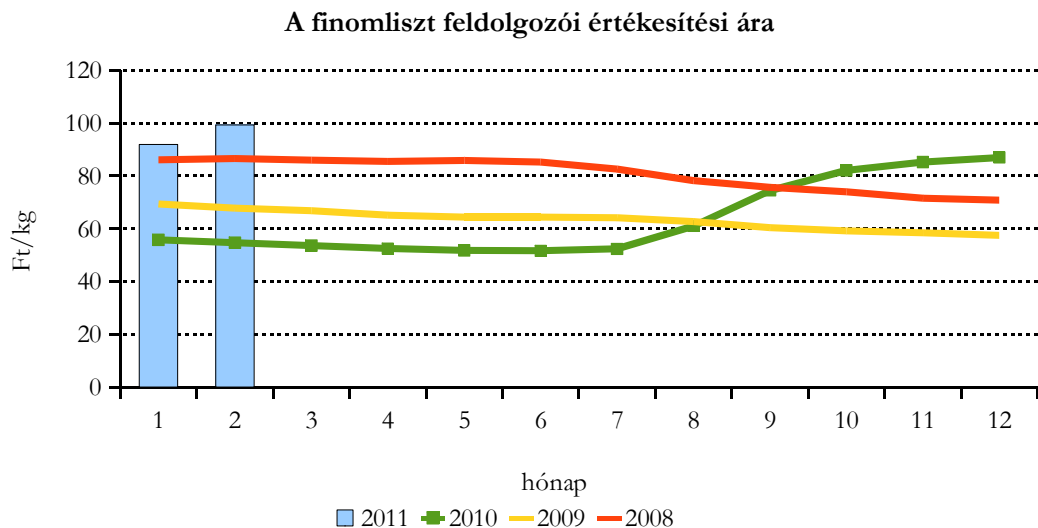
A malmi búza ukrán és román kikötői ára (FOB)

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

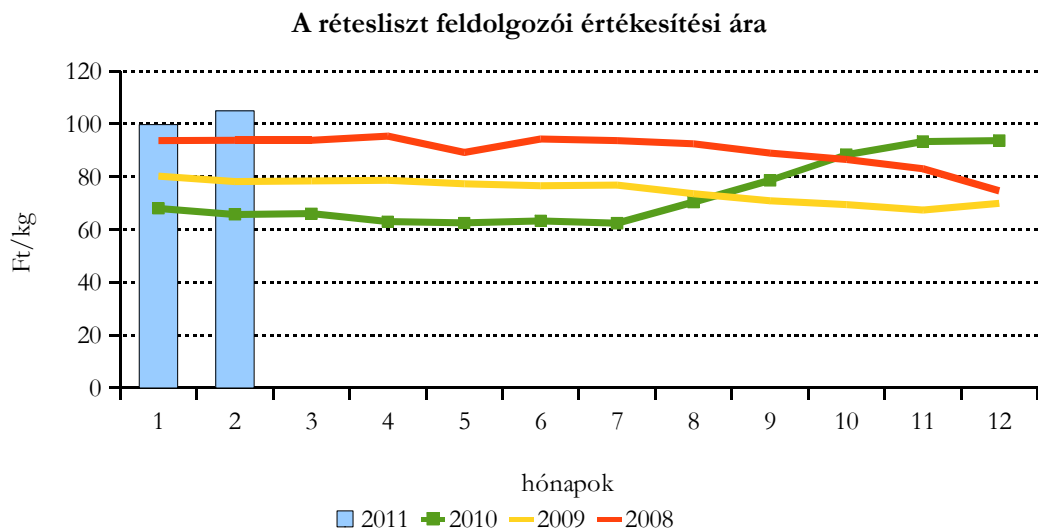
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

11. ábra

Forrás: AKI PÁIR

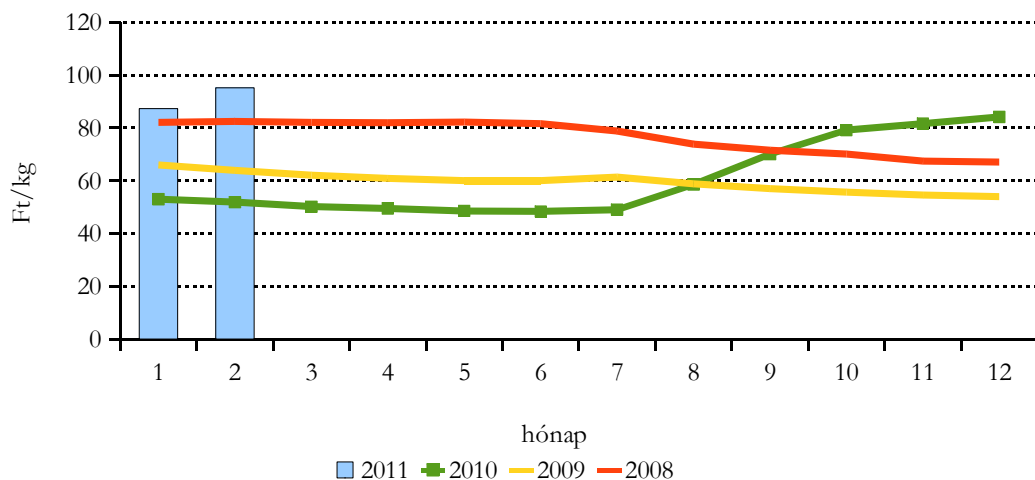
12. ábra

Forrás: AKI PÁIR

13. ábra

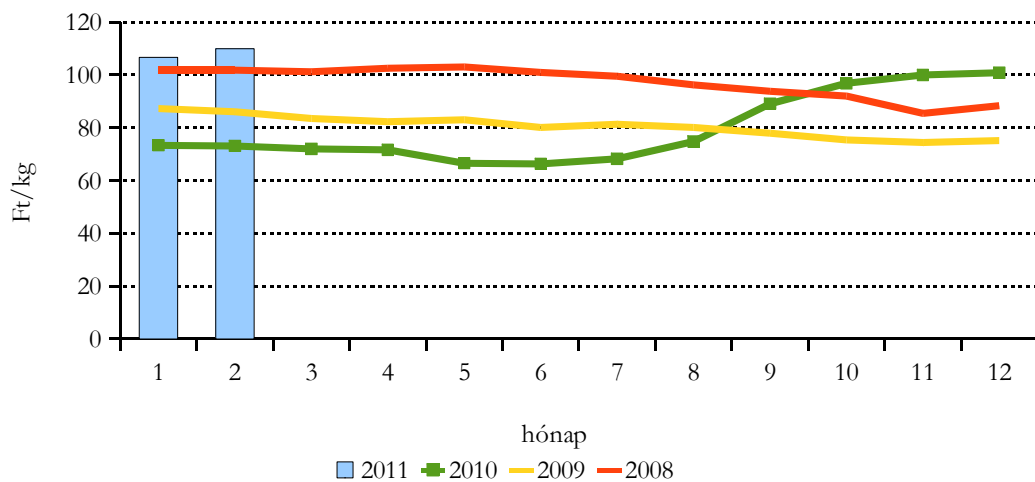
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 9. hét	2011. 8. hét	2011. 9. hét	2011. 9. hét / 2010. 9. hét [%]	2011. 9. hét / 2011. 8. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1 480,03	719,59	600,42	40,57	83,44
ömlesztett	Ft/kg	51,93	93,69	98,77	190,18	105,42
Finomliszt BL 55	tonna	1 821,13	1 675,93	1 019,51	55,98	60,83
zsákos	Ft/kg	53,13	101,59	104,96	197,54	103,32
Finomliszt BL 55	tonna	796,76	1 073,40	853,29	107,10	79,49
zacskós	Ft/kg	58,77	103,79	108,75	185,04	104,79
Rétesliszt BFF 55	tonna	66,04	47,00	37,00	56,03	78,72
ömlesztett	Ft/kg	67,51	96,83	97,75	144,80	100,95
Rétesliszt BFF 55	tonna	37,49	27,98	26,85	71,62	95,98
zsákos	Ft/kg	62,03	107,30	107,44	173,21	100,13
Rétesliszt BFF 55	tonna	53,88	79,21	63,30	117,47	79,91
zacskós	Ft/kg	71,74	108,03	111,37	155,24	103,09
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1 113,32	651,62	390,27	35,05	59,89
ömlesztett	Ft/kg	49,03	93,53	98,76	201,41	105,59
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	984,72	912,90	594,63	60,39	65,14
zsákos	Ft/kg	52,20	97,41	102,55	196,46	105,28
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	563,96	381,27	227,97	40,42	59,79
ömlesztett	Ft/kg	53,79	97,26	100,74	187,30	103,58
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	94,88	82,00	42,28	44,56	51,55
zsákos	Ft/kg	60,30	106,18	113,08	187,52	106,50
Étkezési búzadara AD	tonna	53,10	50,65	46,83	88,19	92,46
zacskós	Ft/kg	78,01	114,06	111,59	143,04	97,83

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Ft/kg

Termék	2010. március	2011. február	2011. március*
Finomliszt BL 55	154	158	179
Fehér kenyér	236	244	256
Félbarna kenyér	237	243	257
Étkezési búzadara AD	192	196	208

* 2011. március 8-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. március 4.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. március	253,00	69 049	2011. március	294,10	57 497	2011. március	337,27	65 936
2011. május	244,00	66 592	2011. május	305,77	59 778	2011. május	341,13	66 691
2011. augusztus	213,25	58 200	2011. július	315,96	61 770	2011. július	344,16	67 283
2011. november	217,00	59 224	2011. szeptember	325,52	63 639	2011. szeptember	346,09	67 661
2012. január	217,25	59 292	2011. december	331,76	64 859	2011. december	350,32	68 488
2012. március	217,75	59 428	2012. március	337,92	66 063	2012. március	350,32	68 488

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. március	350,13	68 450	2011. március	196,55	62 407
2011. május	354,63	69 330	2011. május	199,20	63 248
2011. július	356,29	69 655	2011. július	202,20	64 201
2011. szeptember	354,82	69 367	2011. november	163,00	51 754
2011. december	355,83	69 565	2012. január	164,50	52 230
2012. március	355,00	69 403	2012. március	166,35	52 818

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. március	230,00	62 772	2011. március	283,96	55 514
2011. június	234,25	63 932	2011. május	286,61	56 032
2011. augusztus	235,75	64 341	2011. július	288,48	56 398
2011. november	205,25	56 017	2011. szeptember	259,84	50 799
2012. január	207,00	56 494	2011. december	239,96	46 912
2012. március	209,00	57 040	2012. március	243,41	45 827

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2011. május	474,50	129 501
2011. augusztus	435,75	118 925
2011. november	438,25	119 607
2012. február	441,25	120 426
2012. május	442,75	120 835
2012. augusztus	416,50	113 671

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2010. 9. hét		2011. 9. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	-	-	243	65 885	április
La Pallice	116	30 922	242	65 613	április
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	125	33 148	255	69 138	március
Würzburg	110	29 288	243	65 749	február
Köln	125	33 281	255	69 138	február
Drezda	112	29 820	245	66 427	március
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	120	31 950	257	69 680	március
Spanyolország					
Tarragona**	-	-	-	-	-
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	124	33 052	-	-	április
Bordeaux/Bayonne	123	32 786	225	60 869	április
La Pallice	123	32 786	225	61 004	április
Németország					
Hamburg	150	39 938	250	67 783	március
Hollandia					
Rotterdam*	139	37 009	243	65 885	március

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	euró/tonna	2011. 9. hét Ft/tonna	Szállítási hónap
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	216	58 453	május
Franciaország			
Rouen	191	51 786	április
La Pallice	-	-	-
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	207	56 124	március
Hannover	202	54 768	március
Drezda	200	54 226	március
München	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	209	56 666	március
Spanyolország			
Tarragona	232	62 902	március
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	234	63 444	március
Hollandia			
Rotterdam*	240	65 071	március
Belgium			
Brüsszel	243	65 885	március

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2011. 02. 25.		2011. 03. 04.		Szállítási	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna	hónap	
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	-	-	460,57	90 041,44	április	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	348,80	68 888,00	363,90	71 142,45	március	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	341,40	67 426,50	355,90	69 578,45	március	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	309,90	61 205,25	332,20	64 945,10	március	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	350,00	68 425,00	március	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	-	-	466,80	91 259,40	március	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	-	-	448,50	87 681,75	március	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	307,50	60 731,25	309,80	60 565,90	március	FOB US Gulf
Argentína	-	-	302,90	59 216,95	április	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	-	-	283,40	55 404,70	március	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világgiazi árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világgiazi árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- Líbia és a „forrongó” országok továbbra is a figyelem középpontjában
- Az öt vezető dél-amerikai szójababtermelő országban 131 millió tonna szójababot takaríthatnak be
- A dél-amerikai szójabab enyhítheti a keresleti nyomást az olajnövények és származékaik piacán
- A BÉT-en a napraforgómag októberi jegyzése 117 ezer Ft/tonna volt március első hetében

Világpiaci kitekintés

Az agrárpiacok az utóbbi hónapokban nagy figyelmet kaptak a száguldó élelmiszerárak és a terméskilátásokkal kapcsolatos aggodalmak miatt. Az élelmiszerek fogyasztói árába lassan beépül az alapanyagok árának tavaly július óta tartó emelkedése, ami a világ egyes térségeiben társadalmi feszültséghez vezetett. A legnagyobb fenyegetéssel azon országok szembesülnek, ahol az élelmiszerekre költött jövedelem aránya már korábban is magas volt. Az élelmiszerek magas inflációja az urbanizáció és a globalizáció egyik velejárója, mert a városokba költözők életszínvonalának javulásával párhuzamosan az élelmiszerek kereslete is nő. Az egyes országok különböző módon próbálják enyhíteni az élelmiszerek árrobbanásának kedvezőtlen hatásait. A legjellemzőbb a nemzeti tartalékok képzése vagy emelése (pl. Kína), a különböző piaci szabályozók (pl. Oroszország vagy Ukrajna) és támogatások (pl. Argentína) bevezetése, amelyek azonban további globális anomáliákhoz vezethetnek. A terménypiacokon az elmúlt hetekben a figyelem középpontjában a líbiai harcok, a dél-amerikai terméskilátások, az északi félteke tavaszi vetésszerkezetével kapcsolatos előrejelzések és a Japán szűjtő természeti katasztrófa állt.

Dél-Amerikában időben jött az eső, ezért egyre optimistább előrejelzések látnak napvilágot a 2011. évi szójababtermésről. A hamburgi székhelyű Oil World független piacelemző cég márciusi kitekintése szerint az öt fő dél-amerikai termelő országban (Brazília, Argentína, Paraguay, Uruguay és Bolívia) 131 millió tonna szójababot takaríthatnak be a folyó, 2010/2011. gazdasági évben. Amikor ez eljut a világpiacra (a gyakori tüntetések és az elégtelen logisztika lassítják a kiszállítást), jelentősen nőhet az olajos magvak kínálata. Brazíliában 71,5 millió tonna rekordtermés betakarításával számolnak, ami 3 millió tonnával több mint a 2010. évi volumen. Ebből 32,5 millió tonnát (3,5 millió tonna növekedés az előző gazdasági évhez képest) exportálhatnak, 36,2 millió tonna (1 millió tonna növekedés) pedig az olajütőkbe kerülhet. Argentínában a várakozások szerint 48-49 millió tonna szójababot takarítanak be 2011-ben, 6 millió tonnával kevesebbet, mint egy esztendővel korábban. A növényolajipar előreláthatóan 39,2 millió tonnát dolgoz fel, míg a szójabab kivitele 4,5 millió tonnával 9 millió tonnára esik vissza. Paraguayban 7,2 millió tonna körüli rekordtermés várható; az export elérheti az 5,1 millió tonnát, amiből főként az EU-ba, Tö-

rökörszágba és Oroszországba kerülhet szójabab. A kedvező dél-amerikai terméskilátások továbbra is a jégyszések csökkenésének irányába hatnak a teljes olajnövény-termékpályán.

Az Egyesült Államokban a kukorica mellett a szójabab tavaszi vetése is rekordot dönthet. A tavaszi időjárás nagyban meghatározza majd a végleges amerikai vetésszerkezetet, mert ahol megkésik a kukorica vetése, ott vélhetően szintén szójababot vetnek majd. A 2010/2011. gazdasági évben ismét 90-91 millió tonna szójabab került le a táblákról az észak-amerikai országban. Az export elérheti a 42,6 millió tonnát, a feldolgozás 46 millió tonna lehet, ami 4% körüli készlet-felhasználás arányt eredményezhet a szezon végére (ez az utóbbi évek legalacsonyabb szintje lenne).

A globális szójabab import a 2010/2011. gazdasági évben (október-szeptember) elérheti a 95 millió tonnát, amely 6,5 millió tonnával nagyobb az előző évi szintnél. Kína marad a főszereplője az importpiacnak az 58%-os részesedésével (55 millió tonna) és az EU 14,3 millió tonnával a második helyet foglalja el.

A dél-amerikai esőzések a napraforgó számára is időben érkeztek: Argentínában a növény állapota az időjárás kedvezőre fordulásának köszönhetően sokat javult. Az Oil World elemzői ezért február végén 3 millió tonnára emelték a dél-amerikai ország idei napraforgó-termelésére vonatkozó előrejelzésüket, de nem tartják kizártnak, hogy április végéig akár 3,1-3,2 millió tonna közötti mennyiség kerül le a táblákról. Argentína napraforgó-feldolgozása, napraforgóolaj- és -dara-kivitele így számottevően nőhet a folyó gazdasági évben.

A globális napraforgótermés 32,3 millió tonna körül valószínűsíthető 2010/2011. gazdasági évben. Ukrajna napraforgóolaj-kivitele rekordot dönthet, meghaladhatja a 2,6 millió tonnát a 2010/2011. gazdasági évben (október-szeptember). Az előző szezonban 2,55 millió tonna napraforgóolajat exportáltak, míg a 2008/2009. gazdasági évben még 2,2 millió tonnára, a 2007/2008. gazdasági évben pedig csupán 1,34 millió tonnára rúgott a kivitel. A napraforgódara külpiaci értékesítése is felfutóban van, kivitele szintén meghaladhatja a 2,6 millió tonnát a folyó gazdasági évben. Az előző szezonban 2,52 millió tonna napraforgódara hagyta el az országot.

A napraforgóolaj felhasználása az Európai Unióban 3,5 millió tonnára emelkedhet a 2010/2011. gazdasági évben, ami új csúcst jelentene. Az előző szezonban 3,3 millió tonna, a 2008/2009. gazdasági évben 3,4 millió tonna napraforgóolaj fogyott a Közösségben. A növekedés elsősorban az élelmiszeripar keresletének megugrásával magyarázható, amely a biodízelgyártók által felvett repceolajat főleg napraforgóolajjal helyettesíti.

Mexikó, Pakisztán, Japán, Törökország és az Arab Emírátsok repcemag importja jelentősen növekedett az elmúlt hónapokban. Az EU feldolgozói is nagy mértékben növelhetik a repce behozatalát (2,5 millió tonna), hogy a kisebb európai termést pótolják és a megnövekedett igényüket kielégítsék.

A nyolc fő növényi olaj (pálma-, szója-, mogyoró-, napraforgó-, repce-, kókuszdió-, pálma-, gyapotolaj) globális előállítás 142 millió tonna, fogyasztása 143 millió tonna lehet a 2010/2011. gazdasági évben (október-szeptember). A növekedést főként a szója- és a pálmaolaj

termelés várható felfutása eredményezi, ami ellensúlyozza a napraforgó- és a repceolaj előállításának csökkenését. Az észak-afrikai és a közel-keleti zavargások továbbra is aggodalomra adnak okot a világpiacon a kereslet visszaesése miatt. Az érintett országok növényolaj-importja is jelentős.

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a szójabab front havi jegyzése 493 USD/tonna, a novemberi jegyzés 485 USD/tonna volt március első hetében. A jegyzések a február eleji csúcsok óta 480-500 USD/tonna sávban oldalaznak, éppen az aktuális híreknek megfelelően. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a repcemag májusi elszámolóára 455 euró/tonna (januárban még 490 euró/tonna), az augusztusi 421 euró/tonna volt.

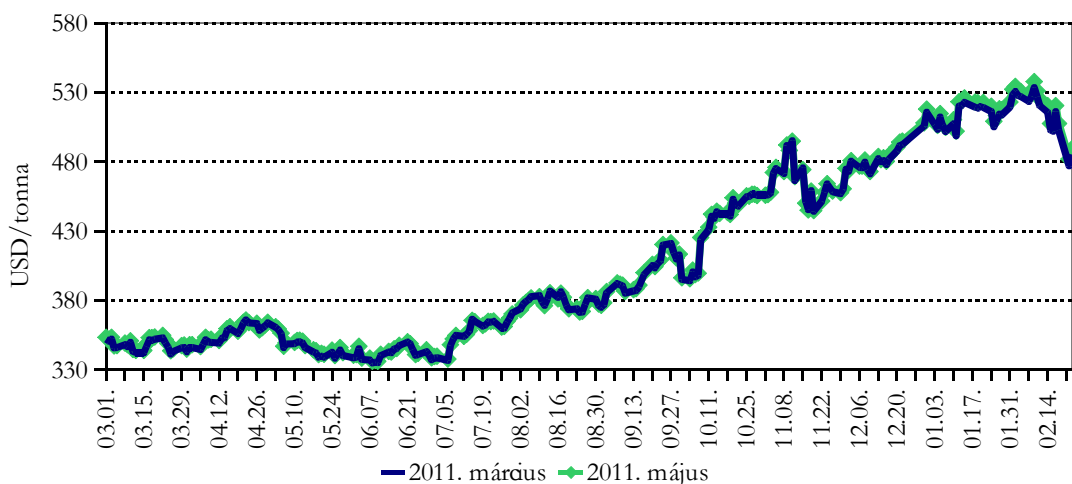
Hazai körkép

A BÉT-en a napraforgómag októberi és novemberi jegyzése 117 ezer Ft/tonnára csökkent. Az árakat a nemzetközi piaci kilátások és hírek mozgatták. A tavaszi vetések idején jöhet majd egy újabb iránykeresés. A repce front havi jegyzése 120 ezer Ft/tonna volt, február eleje óta alig változott. E termény piaca a márciusi állományjelentések hatására mozdulhat meg.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

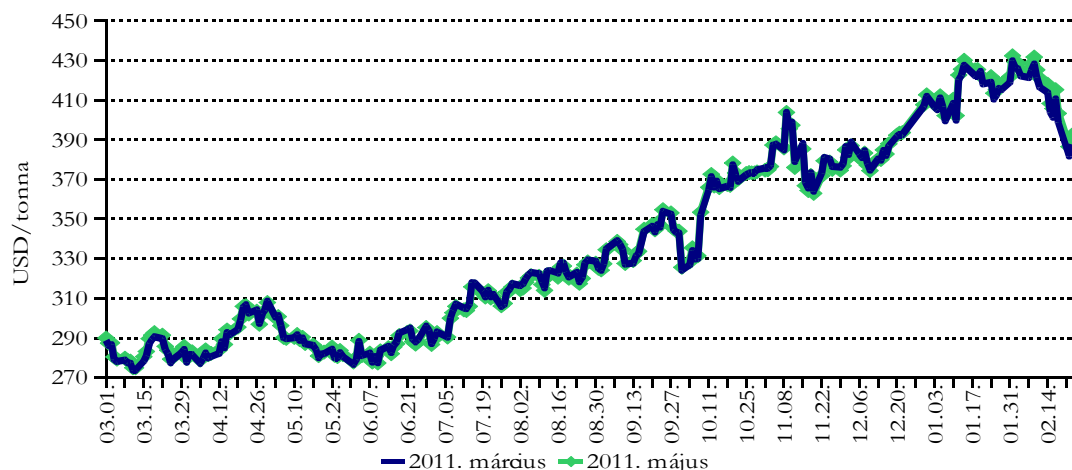

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

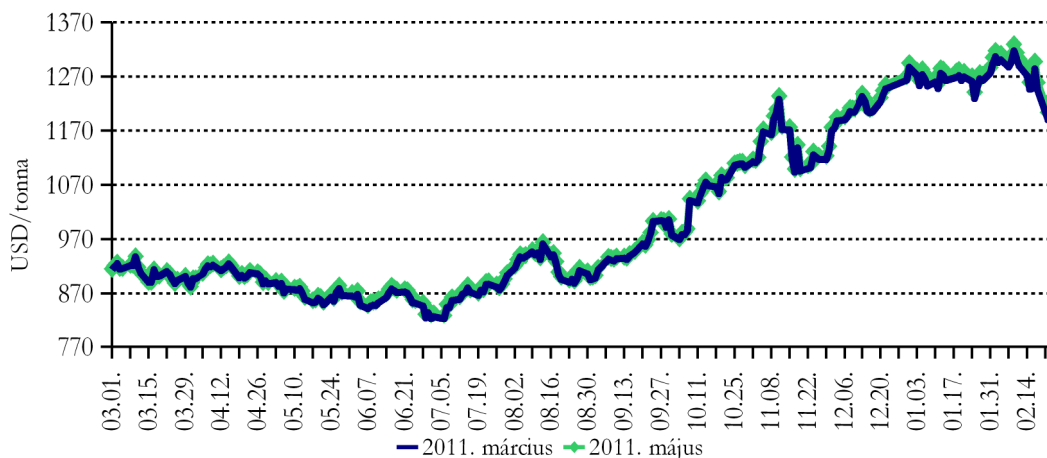
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

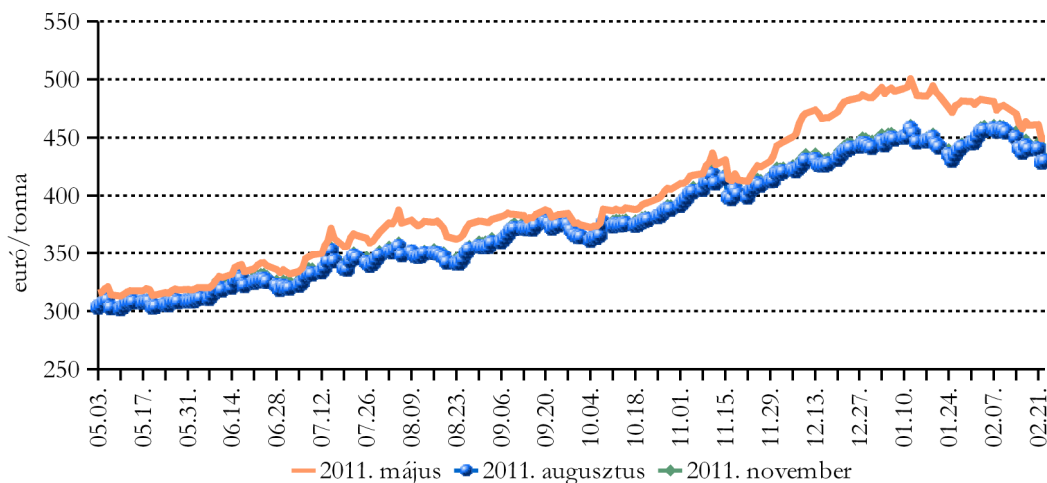
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

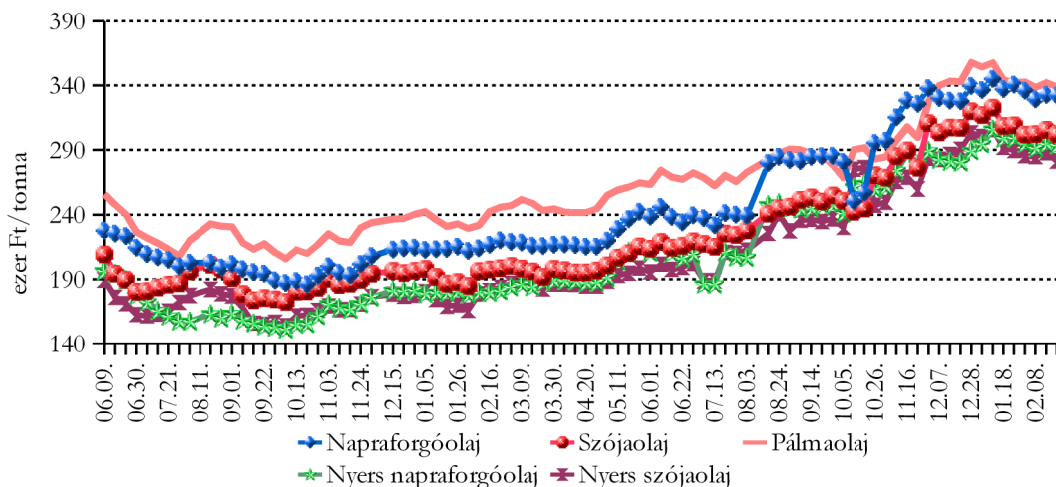

Forrás: MATIF

5. ábra

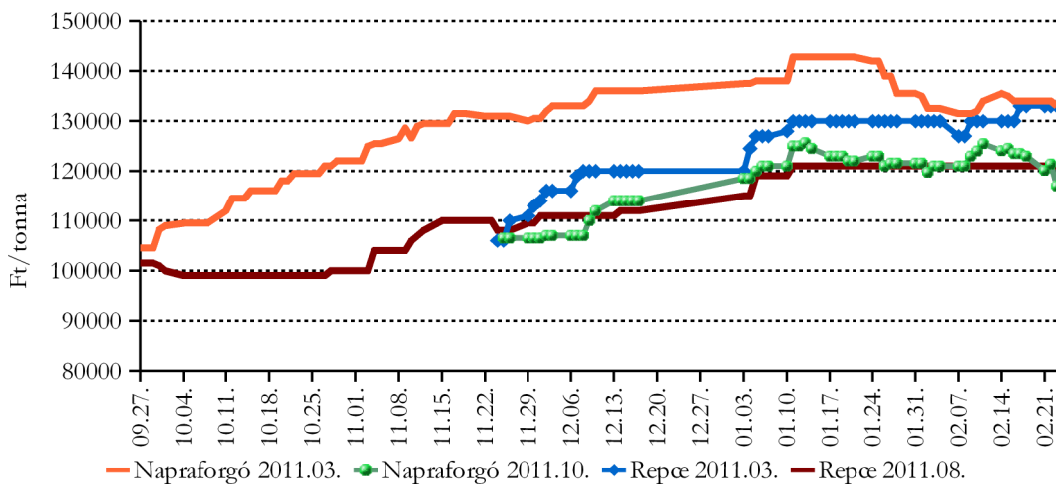
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2010. február	2011.január	2011. február	2011. február / 2010. február (%)	2011. február / 2011. január (%)
Ipari napraforgómag	tonna	27 877	36 848	29 390	105,43	79,76
	Ft/tonna	71 496	129 425	131 975	184,59	101,97
Repce	tonna	31 652	19 987	19 439	61,42	97,26
	Ft/tonna	75 095	117 795	105 499	140,49	89,56
Nyers napraforgóolaj	tonna	292	62	31	10,73	50,52
	Ft/tonna	171 848	273 954	317 209	184,59	115,79
Napraforgódara	tonna	12 557	7 955	8 998	71,66	113,11
	Ft/tonna	31 804	46 981	50 792	159,71	108,11
Nyers repceolaj	tonna	6 108	3 521	3 824	62,61	108,63
	Ft/tonna	177 740	295 996	301 404	169,58	101,83
Repcedara	tonna	11 111	8 017	6 610	59,49	82,45
	Ft/tonna	30 236	52 176	53 035	175,41	101,65

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-02-22	257 255	-	293 942	-	-
	2011-03-01	259 395	-	286 424	-	-
	2011-03-08	259 844	-	281 256	-	-
Repceolaj	2011-02-22	-	286 440	-	-	301 427
	2011-03-01	-	284 393	-	-	-
	2011-03-08	-	284 645	-	-	-
Szójaolaj	2011-02-22	-	-	281 666	234 640	-
	2011-03-01	-	-	247 649	246 314	-
	2011-02-22	-	-	281 666	234 640	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

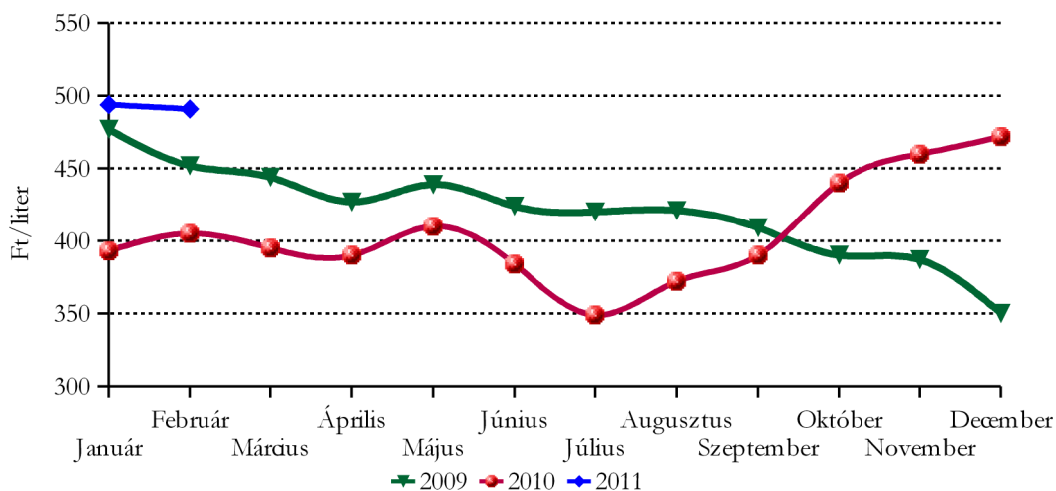
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-02-22	-	-	126060	133033
	2011-03-01	-	-	124591	132703
	2011-03-08	-	-	124024	-
Napraforgódara**	2011-02-22	-	-	55654	-
	2011-03-01	-	-	58910	-
	2011-03-08	-	-	58962	-
Repccemag	2011-02-22	120495	-	124049	123981
	2011-03-01	124591	-	123237	125575
	2011-03-08	128700	-	129445	-
Repcedara**	2011-02-22	-	-	55654	53593
	2011-03-01	-	-	57556	52801
	2011-03-08	-	-	57607	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- A Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) 200 ezer tonna globális cukortöbbletet jelez a 2010/2011. gazdasági évben.
- A londoni és a New York-i árutőzsdén szárnyalt a fehér- és a nyerscukor jegyzése 2011 februárjában.
- Az EU a cukorhiány mérséklésére a belső piacon kiskereskedelmi forgalomban is értékesíthető cukorra minősítette a kvóta feletti cukor egy részét, valamint kilátásba helyezte az importkvóta emelését is.
- Magyarországon tovább emelkedett a kristálycukor fogyasztói ára februárban.
- Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára 2010. november – 2011. február között erőteljesebben emelkedett, mint a cseh, a szlovák és a szlovén fogyasztói ár.

Világpiaci helyzet

A londoni és a New York-i árutőzsdén a fehér- és a nyerscukor front havi jegyzései magas szinten voltak, de ingadoztak 2011 februárjában (1-4. ábra). A jegyzések emelkedését az Ausztráliában kialakult kedvezőtlen időjárás hatására csökkenő terméseredmények, India várható cukorkibocsátásának csökkenése, a kínai cukorimport növekedése, valamint a szűkös európai kínálat okozta. India cukortermelése (a világ második legnagyobb cukor kibocsátója) a 2010/2011. gazdasági évben két év után meghaladhatja a fogyasztást. A legfrissebb előrejelzések szerint 200 ezer tonna cukortöbblet lehet Indiában, szemben a 2010 májusában jelzett 700 ezer tonnával: a kibocsátás 25 millió tonna, a fogyasztás 24,8 millió tonna körül alakulhat. A fehér- és nyerscukor jegyzéseinek átmeneti csökkenését eredményezte február közepén, hogy Kína az infláció megfékezésére 25 bázisponttal emelte a kamatlábat.

Brazília a cukor értékesítése során 2011 első negyedévében magasabb profitra tehet szert az előző hónapokhoz képest. Ez az orosz-kazah-fehérorosz vámunió 2011 márciusától tervezett cukorvám csökkentésére, valamint az uniós importkvóta emelési tervére vezethető vissza.

A globális cukorárak növekedését megállíthatja, hogy Brazília déli államában, Paranában márciusban kezdődik a cukornád betakarítása, amelynek a termése várhatóan 7%-kal nő az előző gazdasági évihez képest. A második legnagyobb exportőr, Thaiföld cukortermelése rekordszintet (7,7-7,8 millió tonna) érhet el a 2010/2011. gazdasági évben, így az exportálható mennyiség a 2010. évi 4,63 millió tonna felett alakulhat.

A Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) a 2011. februári előrejelzésében a 2010/2011. gazdasági év globális cukorfogyasztását 167,8 millió tonnára, a kibocsátást 168 millió tonnára becsülte. Elemzők szerint a globális cukorpiaci mérleg a 2011/2012. gazdasági évben is pozitív lehet.

Európai kitekintés

Az Európai Unió cukortermelése 7%-kal, 16,2 millió tonnára csökkent 2010-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A kvóta feletti cukortöbblet 2,9 millió tonna volt. Egyes tagországok a rendelkezésre álló kvótájuknál kevesebb cukrot termeltek. Olaszország termelése 440 ezer tonna, a kvótája 508 ezer tonna, Finnország kibocsátása 80 ezer tonna, a kvótája 81 ezer tonna volt 2010-ben. A cukortermelés az uniós átlagnál nagyobb mértékben esett vissza Svédországban (-22%) és Németországban (-13%).

A tagországokban a termelők eltérő összeget kaptak a 2010-ben termelt cukorrépa után. A 16%-os cukorfokú cukorrépa minimálára egységesen 26,29 euró/tonna volt, ugyanakkor az ezen felül fizetett ár a cukorgyárak hatáskörébe tartozott. A német Südzucker AG 34,95 euró/tonnát fizetett a vele szerződésben álló 20 ezer termelőnek (17,55% átlagos cukortartalom, és 70 tonna/ha termésátlag mellett). A Nordzucker AG a átlagosan 32,12 euró/tonna összeget fizetett (17,1% volt az átlag cukortartalom) a termelőknek.

Az Európai Unió a belső piacon kialakult cukorhiány miatti problémák enyhítésére elfogadta 500 ezer tonna kvóta feletti cukortöbblet belső piacon való értékesítését a 2010/2011. gazdasági évben. Uniós rendelkezés alapján a kvóta feletti cukrot csak ipari célokra vagy exportra lehet értékesíteni. Emellett 2011 márciusában dönt az importkvóta emeléséről. A vámmentes import tervezett mennyisége 300 ezer tonna.

Az európai cukortermelés (24,5 millió tonna a 2010/2011. gazdasági évben) csaknem 17%-át adó orosz-kazah-fehérorosz vámunió februártól felszabadította az állami intervenció cukorkészleteket. Ezen kívül a kedvezőtlen termése miatt márciusban a nyers nádcukor jelenlegi importvámjának (140 USD/tonna) 50 dollárra való csökkentését tervezi.

Ukrajna cukortermelése 45%-kal, 2 millió tonnára nőtt 2010-ben. Az önellátás növelése céljából 10%-kal, 550 ezer hektárra növeli a cukorrépa termőterületét 2011-ben. Ezzel 2,2 millió tonna lehet a cukorkibocsátás 2011-ben, a 2010-ben elért termésátlaggal számolva.

Hazai körkép

Magyarországon a 2010-ben betakarított 754 ezer tonna cukorrépából 113 ezer tonna cukrot állíthatnak elő. Az uniós cukorkvóta 105 ezer tonna. A termésátlag 58,3 t/ha, cukorfok a kedvezőtlen időjárás miatt az előző évinél (16,8%) alacsonyabb, mindössze 15,04% volt.

Az egyetlen magyar cukorgyár tulajdonosa, az Agrana csoport a 2010/2011. gazdasági év kampányát 2011. január 19-én fejezte be. A hét cukorgyárral (Ausztria, Magyarország, Csehország, Szlovákia, Románia) rendelkező csoport kampánya 114 napig tartott a folyó gazdasági évben (113 napig az előzőben, és 105 napig a 2008/2009. gazdasági évben).

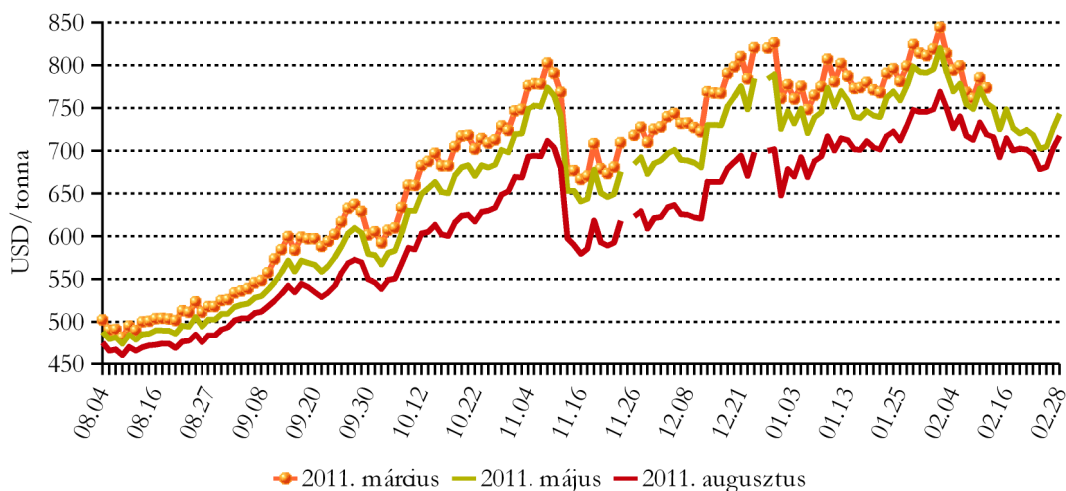
Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára a KSH adatai szerint 18%-kal, 263 Ft/kg-ra emelkedett 2011 februárjában az előző hónapoz viszonyítva (5. ábra). A reform kezdete óta ez

volt a legmagasabb árszint. Az ár növekedése az import magas arányának köszönhető, így a globális cukorár emelkedése (a globális ár 30 éves csúcsot döntött 2011-ben) hathatott a magyar piacra.

A kristálycukor fogyasztói árát a nemzeti statisztikai hivatalok által közzétett országos átlagárak alapján összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy az elmúlt években a kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára Magyarországon döntően alacsonyabb volt, mint Szlovéniában, Szlovákiában és Csehországban (6. ábra). A cseh és a szlovén áfa nélküli fogyasztói árral (207 Ft/kg) a jelentős ár-emelkedés ellenére közel egyező volt a magyar ár 2011 februárjában (210 Ft/kg). A kristálycukor áfával növelt fogyasztói ára is Magyarországon volt a legalacsonyabb 2010. április-október között, majd erőteljesebben emelkedett, mint a többi országban, és 2011 februárjában a legmagasabb szintet érte el (7. ábra). A megfigyelt országok közül Magyarországon a legmagasabb az áfa (Csehország 5%, Szlovákia 19%, Szlovénia 8,5%).

1. ábra

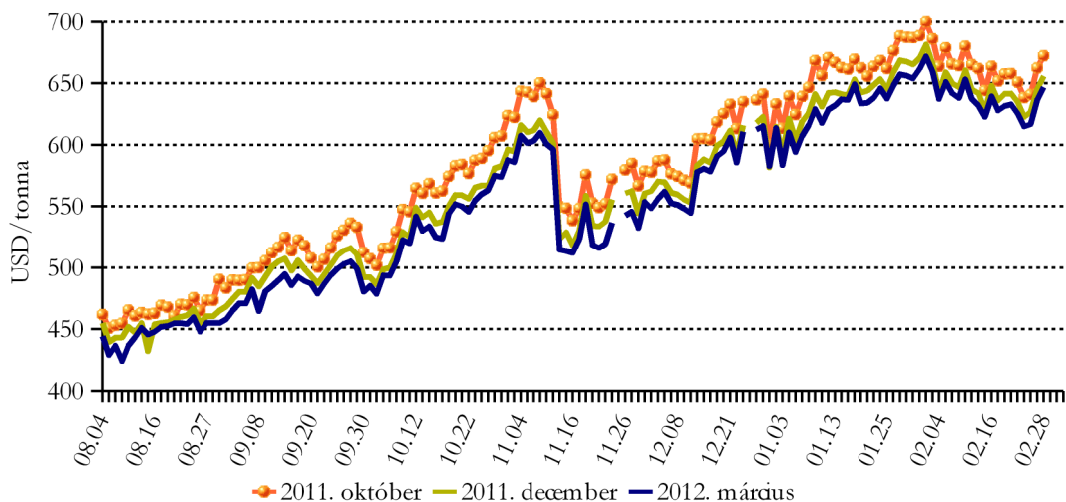
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

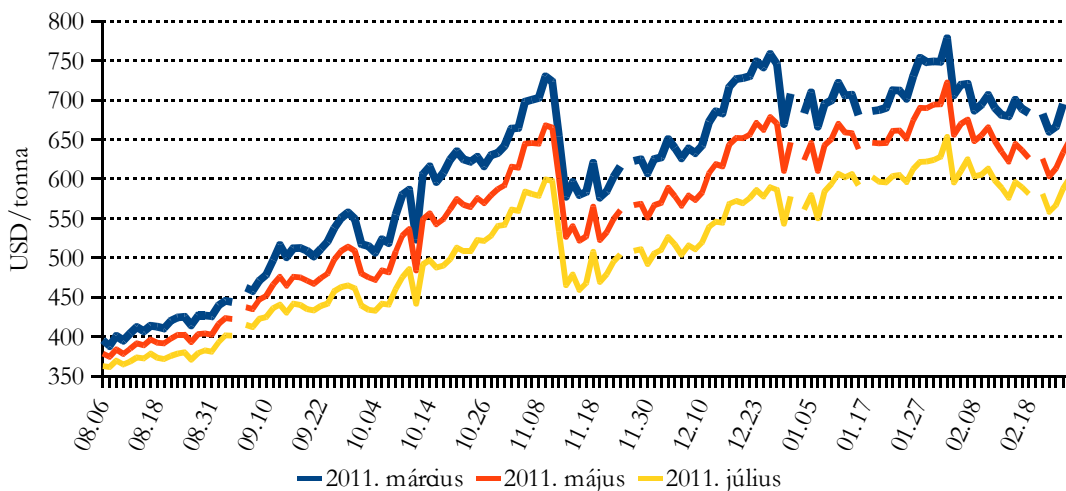
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

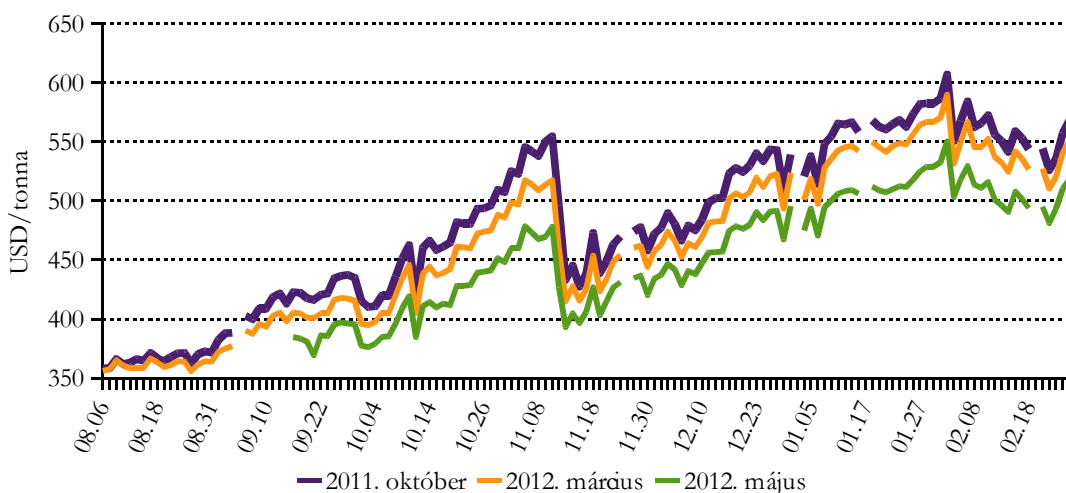
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

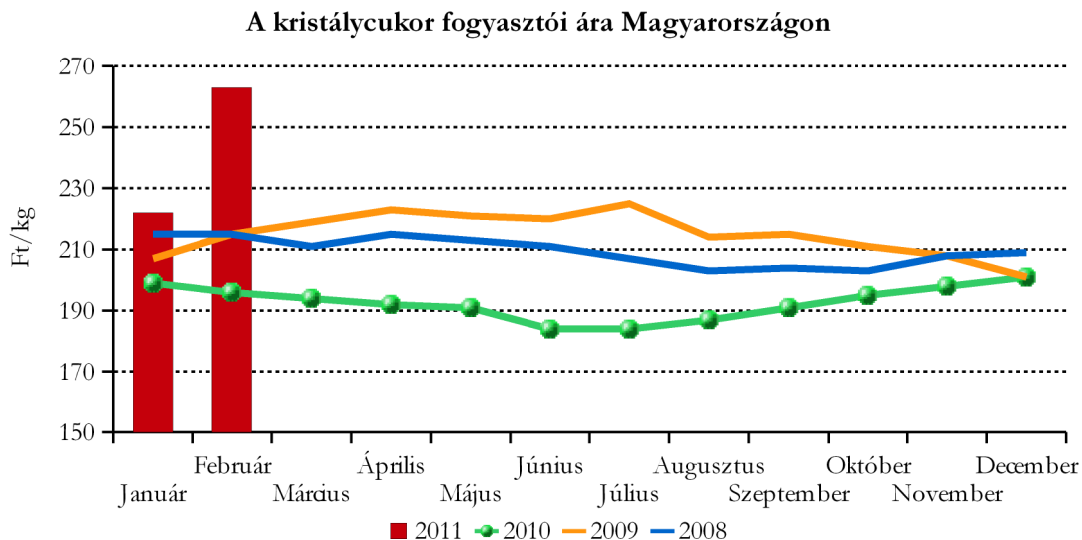
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

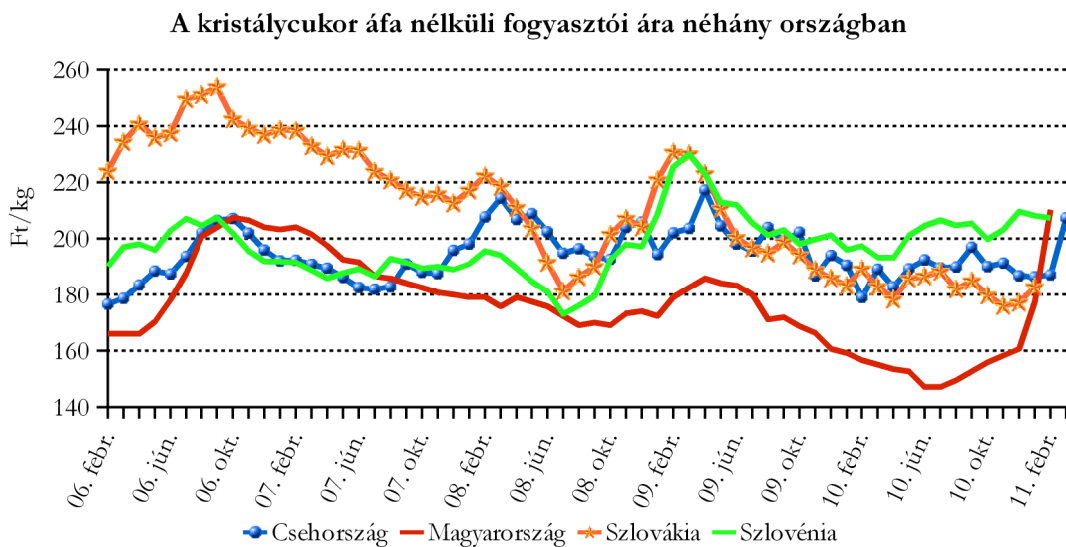

5. ábra

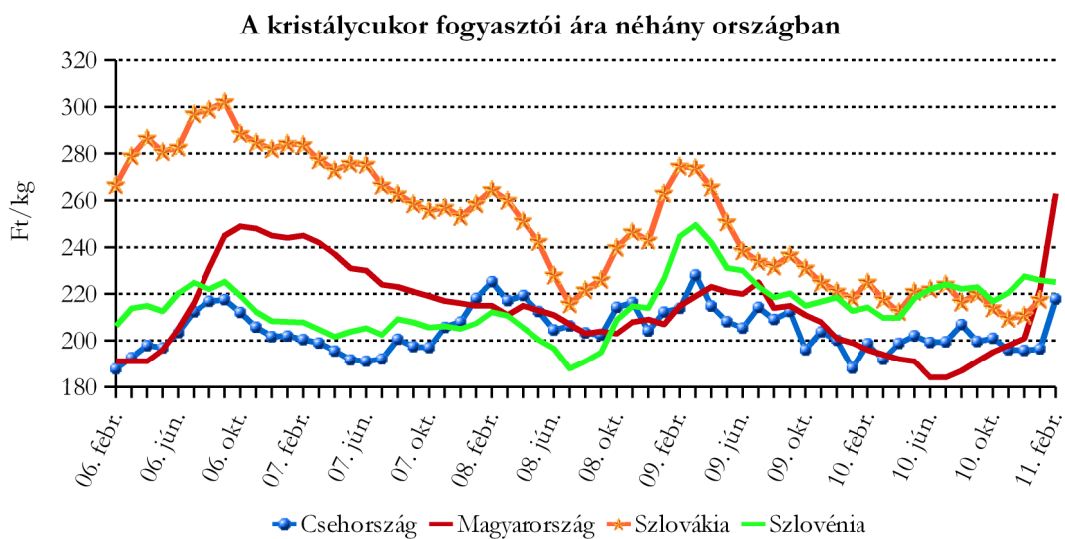
Forrás: KSH

6. ábra

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ

7. ábra

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>